

I. METODICKÝ ÚVOD

Publikace Ekonomické výsledky průmyslu ČR v letech 2010 až 2020 obsahuje vybrané ukazatele hospodaření z ročního strukturálního statistického šetření v ekonomických subjektech s hlavní (převažující) průmyslovou činností.

Průmyslovým odvětvím (dále jen průmysl) se rozumí soubor podnikatelských subjektů, které vyrábějí průmyslové výrobky s obdobným ekonomickým určením, při jejichž výrobě byly použity stejné nebo obdobné druhy surovin a materiálů nebo stejné technologické postupy. Do průmyslového odvětví se zahrnuje průmyslová činnost celého podnikatelského subjektu. Vyrábí-li podnikatelský subjekt výrobky patřící do několika odvětví, zařazuje se do toho odvětví, které kvantitativně převažuje.

TŘÍDĚNÍ UKAZATELŮ

Ukazatele jsou tříděny podle **Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE)**. Tato klasifikace je platná od 1.1.2008 a člení průmysl na čtyři základní skupiny (sekce): Těžba a dobývání, Zpracovatelský průmysl, Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu a Zásobování vodou; činnosti související s odpadními vodami, odpady a sanacemi. Podrobnější členění pak zahrnuje 34 odvětví (oddílů).

Vybrané ukazatele jsou tříděny podle velikostní skupiny podle počtu zaměstnaných osob (podnikatelské subjekty s 0 až 49, 50 až 249 a 250 a více zaměstnanými osobami).

OBSAH ŠETŘENÍ

Základní zpravodajskou jednotkou průmyslové statistiky je podnikatelský subjekt, tj. právnická nebo fyzická osoba, která má postavení podnikatele. Subjekty jsou rozděleny, bez ohledu na svou hlavní činnost, do dvou skupin:

- fyzické osoby podnikající na základě Živnostenského zákona (a obdobných předpisů)
- právnické osoby, podnikající na základě zákona o obchodních korporacích, tedy obchodní společnosti (mezi ně patří i fyzické osoby zapsané v Obchodním rejstříku)

Protože pro tyto dvě skupiny platí předpisy, upravující jejich účetní systém různým způsobem, byly tomu přizpůsobeny i dotazníky.

Právnické osoby a fyzické osoby, zapsané v Obchodním rejstříku (účtující ze zákona v soustavě podvojného účetnictví), jsou obesílány výkazem P 5-01.

Fyzické osoby (nezapsané v obchodním rejstříku) nejsou počínaje rokem 2010 předmětem žádného statistického šetření. Výsledky za tyto subjekty jsou proto modelovány na základě údajů z administrativních zdrojů dat (daň z příjmu, daň z přidané hodnoty, údaje z České správy sociálního zabezpečení). Historické údaje do roku 2009 byly založeny na přímém zjišťování prostřednictvím výkazu P 4-01.

METODIKA UKAZATELŮ

Počet aktivních subjektů je počet podnikatelských subjektů, které byly aktivní alespoň po část roku. Uváděné počty subjektů jsou počty ze zjišťování, po dopočtu na základní soubor. Základní soubor je generován z Registru ekonomických subjektů.

Počet zaměstnaných osob je součet evidenčního počtu zaměstnanců ve fyzických osobách, počtu pracujících majitelů firmy a spolupracujících členů domácnosti, pro které je práce ve firmě hlavní

ekonomickou činností a počtu osob pracujících na dohodu o provedení práce a na dohodu o pracovní činnosti.

Počet pracujících majitelů a spolupracujících členů domácnosti zahrnuje pracující majitele a spolupracující členy, pro které je samostatná výdělečná činnost, případně práce v podniku, který vlastní, jejich hlavní činností.

Průměrný evidenční počet zaměstnanců (ve fyzických osobách) je počítán jako aritmetický průměr průměrného počtu zaměstnanců v jednotlivých měsících a zahrnuje všechny kategorie stálých, sezónních i dočasných zaměstnanců, kteří jsou v pracovním poměru k zaměstnavateli.

Průměrná hrubá měsíční mzda jednoho zaměstnance vyjadřuje všechny pracovní příjmy (základní mzdy, osobní příplatky a ohodnocení, prémie a odměny, podíly na výsledcích hospodaření a náhrady mzdy), které byly zúčtovány zaměstnancům v evidenčním počtu podle příslušných platových a mzdových předpisů.

Hodnoty aktiv, pasiv a jejich složek vyjadřují stavy na rozvahových účtech ke konci kalendářního roku. Za fyzické osoby, účtující v systému jednoduchého účetnictví se jedná o stav jednotlivých složek majetku a závazků ke konci kalendářního roku. Náplň ukazatelů odpovídá účtové osnově pro podnikatele.

Závazky zahrnují závazky z obchodních vztahů a přijaté zálohy a dohadné účty pasivní, dluhové cenné papíry, opční listy a finanční deriváty (pasivní), zápůjčky a finanční výpomoci přijaté, zúčtování dotací a od roku 2016 zahrnují rovněž závazky k úvěrovým institucím. Za účelem mezipřírodní srovnatelnosti byly zpětně přepočítány roky 2010-2015 v metodice roku 2016.

Pořízení dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku představuje sumu výdajů, které vykazující jednotky vynaložily na pořízení dlouhodobého majetku (koupí, vytvořením vlastní činností, nabytím práv k výsledkům duševní tvořivé činnosti) Dlouhodobým majetkem se stávají věci uvedené do užívání. Uvedením do užívání se rozumí zabezpečení všech technických funkcí potřebných k užívání a splnění všech povinností stanovených právními předpisy, např. stavebními, ekologickými, požárními, bezpečnostními a hygienickými. Ukazatel nezahrnuje bezúplatně nabytý majetek a zahrnuje majetek pořízený na finanční leasing.

Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku zahrnuje zřizovací výdaje, nehmotné výsledky vědeckovýzkumné a obdobné činnosti, výdaje na software a ocenitelná práva (např. know how, licence, předměty průmyslových práv a jiné výsledky duševní činnosti). Ukazatel nezahrnuje dlouhodobý nehmotný majetek nabytý bezúplatně.

Pořízení dlouhodobého hmotného majetku nezahrnuje bezúplatné nabytí a převzetí dlouhodobého hmotného majetku a naopak zahrnuje majetek najatý na finanční leasing.

Čistý obrat obsahuje součet tržeb za vlastní výroby a služby a tržby za zboží, ostatní provozní výnosy, výnosy z dlouhodobého finančního majetku, výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku, výnosové úroky a podobné výnosy a ostatní finanční výnosy. U fyzických osob jsou příjmy dány jako součet příjmů za prodej výrobků, služeb, zboží, ostatních příjmů a uzávěrkových úprav příjmů. Vzhledem k metodickým změnám byly roky 2010-2015 přepočítány v metodice roku 2016.

Tržby z prodeje výrobků a služeb představují tržby za prodej vlastní hmotné a nehmotné produkce externím odběratelům.

Tržby za prodej zboží představují tržby za prodej obchodního zboží, tj. produktů nakoupených za účelem dalšího prodeje v nezměněném stavu.

Náklady celkem zahrnují náklady na prodané zboží, spotřebu materiálu a energie a náklady na služby, změnu stavu zásob vlastní činnosti, aktivaci, osobní náklady, úpravy hodnot v provozní oblasti, ostatní provozní náklady, náklady vynaložené na prodané podíly, náklady související s ostatním dlouhodobým finančním majetkem, úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti, nákladové úroky a podobné náklady, ostatní finanční náklady, daň z příjmů a převod podílu na výsledku hospodaření společníkům. U fyzických osob je to součet výdajů na nákup materiálu, zboží, výdajů na mzdy a platby

pojistného (sociální a zdravotní pojištění), provozní režie a uzávěrkových úprav výdajů. Vzhledem k metodickým změnám byly roky 2010-2015 přepočítány v metodice roku 2016.

Osobní náklady zahrnují veškeré požitky zaměstnanců, osob na dohodu o provedení práce nebo dohodu o činnosti, včetně příjmů společníků a členů družstev ze závislé činnosti, odměny členům orgánů společností a náklady na zákonné i ostatní sociální pojištění. V soustavě podvojného účetnictví jsou dány rozdílem obrátů strany Má dáti a strany Dal účtů účtové skupiny 52 - Osobní náklady. Obsahují i naturální plnění, pokud jsou součástí mezd. V soustavě jednoduchého účetnictví se jedná o součet výdajů na mzdy a platby sociálního a zdravotního pojištění.

Mzdy bez OON (ostatních osobních nákladů) zahrnují všechna peněžítá plnění (základní mzdy, osobní příplatky a ohodnocení, prémie a odměny, podíly na hospodářském výsledku a náhrady mzdy), které byly zúčtovány zaměstnancům **v evidenčním počtu** podle příslušných platových a mzdových předpisů. Obsahují i příjmy společníků a členů družstva, pokud jsou v pracovním poměru ke společnosti a jsou vedeni v evidenčním počtu zaměstnanců. Obsahují i odměny z použitelného zisku nebo z fondů, tvořených ze zisku. Nezahrnují plnění v souvislosti s dohodami o provedení práce nebo o činnosti a odměny členům orgánů společností, tedy plnění osobám, které nejsou zahrnuty v průměrném evidenčním počtu zaměstnanců.

Hospodářský výsledek po zdanění představuje rozdíl mezi čistým obrátem a náklady celkem za sledované období. Nabývá buď podoby zisku (kladný výsledek hospodaření) nebo ztráty (záporný výsledek hospodaření).

Výkony včetně obchodní marže zahrnují tržby za prodej vlastních výrobků a služeb, obchodní marži (rozdíl mezi tržbami za prodané zboží a náklady na prodané zboží), změnu stavu zásob vlastní výroby a aktivaci materiálu, zboží, služeb a dlouhodobého majetku.

Spotřeba materiálu a energie a náklady na služby zahrnuje spotřebované nákupy (hodnota spotřebovaného materiálu a energií) a služby (externí služby, náklady na reprezentaci a drobný nehmotný majetek, o kterém účetní jednotka rozhodla, že není dlouhodobým majetkem).

Přidaná hodnota je rozdíl mezi výkony vč. obchodní marže a spotřebou materiálu, energie a nákladů na služby.

Obchodní marže je vypočtena jako rozdíl mezi tržbami (příjmy) za prodej zboží a náklady, vynaloženými na prodané zboží (tj. na nákup zboží, které bylo prodáno v nezměněném stavu).

Přidaná hodnota na zaměstnance (v tisících Kč) je vypočtena jako podíl přidané hodnoty a počtu zaměstnanců v evidenčním počtu (přepočteného na plně zaměstnané).

Rentabilita celkových aktiv (v procentech) je podíl hospodářského výsledku po zdanění a majetku (aktiv) celkem.

Rentabilita vlastního kapitálu (v procentech) je podíl hospodářského výsledku po zdanění a vlastního kapitálu.

Rentabilita tržeb (v procentech) je podíl hospodářského výsledku po zdanění a součtu tržeb (příjmů) za prodej vlastních výrobků, služeb a zboží.

Rentabilita nákladů (v procentech) je podíl hospodářského výsledku po zdanění a celkových nákladů (výdajů).

Nákladovost (v procentech) je podíl celkových nákladů a čistého obrátu.

Doba obrátu zásob (ve dnech) je podíl celkových zásob a průměrných denních tržeb (celkové tržby děleno 360). Vyjadřuje počet dnů, na který by vystačil stav zásob.

V souladu s novelou vyhlášky č. 500/2002 Sb. platnou od 1. 1. 2016 byly upraveny názvy některých ukazatelů. Ukazatel „Spotřeba materiálu a energie a náklady na služby“ je obsahově

shodný s ukazatelem „Výkonová spotřeba“ v dřívějším pojetí, ukazatel „Krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky“ odpovídá ukazateli „Krátkodobý finanční majetek“ v dřívějším pojetí a ukazatel „Tržby z prodeje výrobků a služeb a za prodej zboží“ je srovnatelný s ukazatelem „Tržby za vlastní výkony a zboží“ v dřívějším pojetí.

UPOZORNĚNÍ

Údaje uvedené v této publikaci reprezentují základní soubor všech **aktivních podniků**.

Meziroční indexy jsou propočteny z běžných cen.

Peněžní údaje v tabulkách jsou uvedeny v mil. Kč. Propočty byly provedeny ze zdrojových dat, která byla v tis. Kč. Případný nesoulad mezi propočtenými či sumovanými údaji může být způsoben zaokrouhlením.

Pokud budou data, uvedená v této publikaci (a to i za ukazatele metodicky shodné), porovnáвана s daty, zjišťovanými v jiných šetřeních s rozdílnou periodicitou - měsíční či čtvrtletní, nebudou shodná hodnotově. Rozdíly jsou způsobeny stavem registru k datu generování souboru pro šetření, tedy i různým výběrovým souborem, systémem dopočtů na základní soubor a v případě ročních dat i uzávěrkovými operacemi. Tyto operace nejsou zachyceny v měsíčních či čtvrtletních datech, protože účetním obdobím byl kalendářní rok.